

Les aules d'acollida: una proposta a mig fer

Negar que la incorporació de l'alumnat nouvingut presenta problemes seria poc correcte. Tampoc seria correcte no apuntar que aquesta problemàtica **no és l'única als centres. S'estan produint processos simultanis** que la posen en crisi: **demandes socials, ritmes accelerats de canvi, la globalització, delegació de tasques des de la família, crisis dels valors tradicionals, impacte de les TIC...**

Estem en uns moments crucials. Cal abordar-los des dels centres educatius introduint canvis amb la perspectiva de l'equitat i afavorint els processos d'integració i cohesió social. Aquesta nova diversitat

a l'escola no s'ha de veure des del conflicte o la problemàtica; tot al contrari, és un moment i una circumstància idònia per a la potenciació de les metodologies i estratègies docents innovadores i de millora.

Cal preguntar-se si el programa LIC i la proposta d'Aules d'Acollida són la resposta correcta al repte que representa per als centres la diversitat concretada en l'alumnat nouvingut.

Podem dir que l'un i l'altra són una bona

Els principis del pla són correctes per diverses raons. Primer de tot, pel mateix reconeixement del fet i la voluntat d'abordar-lo. Després, perquè és una solució acceptable, dotada amb recursos humans i materials i guiada per una voluntat de solució comprensiva i no excloent. A més, pretén tenir un ampli abast i vincula inicialment tres aspectes bàsics, com són la llengua, la multiculturalitat i la cohesió. Aquest capital inicial, però, comença a desvirtuar-se i pot arribar a invalidar els esforços inicials perquè **no ha estat planificat convenientment i el seu desenvolupament s'està caracteritzant per tenir un escàs marge temporal** per a una operació d'aquesta envergadura, —**una quantitat d'aules excessiva** per ser el primer any d'aplicació—, i per prioritzar la llengua fent **escassos plantejaments per a la cohesió i l'educació multicultural**.

Tot això es concreta en un discurs inicial interessant i positiu però que està arribant als centres, en molts casos, amb distorsions. Hi ha, per tant, un alt risc de convertir un bon recurs, l'aula d'acollida, en allò que no seria desitjable: «l'aula paperera».

proposta pel que fa a les seves intencions, però el seu desenvolupament està presentant punts foscos que cal comentar.

Són una bona proposta pel que fa a les seves intencions, però el seu desenvolupament està presentant alguns punts foscos que cal comentar

Creació de l'aula d'acollida

PLANTEJAMENTS ORIGINARIS	DESENVOLUPAMENT
<p>Implantar-les de forma gradual d'acord amb:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Reconèixer les experiències existents o implantar-ne d'altres.▪ A requeriment dels centres segons un projecte.▪ Desenvolupar projectes pilot. <p>Posteriorment, fer-les extensives a més centres en funció de l'experiència acumulada.</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ Es fa amb un marge de temps que ha impossibilitat una posada en marxa adequada.▪ Una implantació excessiva per al primer any (més de 600 aules de cop)▪ Escassa coherència en els criteris d'assignació als centres feta des dels Serveis Territorials.▪ S'han concedit sense cap projecte de centre.

Contingut

PLANTEJAMENTS ORIGINARIS	DESENVOLUPAMENT
<ul style="list-style-type: none">▪ L'aula no hauria de ser exclusivament un espai físic on incorporar els nouvinguts.▪ Hauria de ser un recurs temporal de suport que els centres poguessin gestionar de forma diversa, quant a organització i metodologia, en funció de les diverses situacions que es donen.▪ Hauria de desenvolupar-se en funció d'un projecte elaborat pel centre i d'acord amb el seu PEC i PCC amb l'objectiu que el procés d'atenció a l'alumne nouvingut es desenvolupés prioritàriament a l'aula normal, reforçant els recursos d'atenció a la diversitat previstos per a tots els alumnes, i només utilitzar de forma excepcional altres recursos en "exclusivitat" per a l'alumne nouvingut.	<p>La realitat ens diu que l'aula d'acollida, en un nombre significatiu de centres,</p> <ul style="list-style-type: none">▪ s'està desenvolupant sense projecte.▪ s'està convertint en un espai físic exclusiu per a alumnes nouvinguts.▪ no és una situació d'ensenyament comprensiu, és altament segregadora.▪ és poc eficient (l'experiència demostra que l'aprenentatge de la llengua es fa d'una manera més eficaç en contacte amb alumnes autòctons).▪ afavoreix seguir fent el mateix que fins ara, sense possibilitat de canvis organitzatius, metodològics o didàctics.▪ facilita la tendència a externalitzar els problemes per part d'algun professor de matèria.

Professor/a d'acollida	
PLANTEJAMENTS ORIGINARIS	DESENVOLUPAMENT
<p>Nova figura pedagògica dins del centre, que hauria de tenir un perfil definit i amb unes característiques específiques com:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Coneixement del funcionament del centre i estabilitat per desenvolupar la tasca. ▪ Experiència i coneixements sobre els entorns sociològics i educatius dels col·lectius de nouvinguts. ▪ Formació específica relativa a: coneixements de les realitats culturals, socials, econòmiques, educatives dels diferents col·lectius d'immigrants. ▪ Autonomia per dissenyar, organitzar i supervisar els itineraris educatius individuals de cada alumne i valorar el progrés i l'eficàcia de les mesures, a més d'afavorir experiències innovadores i d'educació multicultural en tot el centre. 	<p>La selecció d'aquests professionals, per la precipitació, no s'ha pogut fer d'acord amb els perfils d'especialista o d'expert que les necessitats de molts centres requerien. En la gran majoria de casos és un professorat motivat i voluntarista, tot i reconèixer que, en el desenvolupament de la seva funció no està sent fàcil perquè:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Han rebut una formació deficitària i incompleta. ▪ Hi ha una situació de desconcert, per falta de projecte i d'orientacions clares del Departament, i indefinicions en relació amb les funcions i les dependències orgàniques, amb directrius de procedència diversa, sovint contradictòries. ▪ Des de l'inici estan percebut el missatge de ser els responsables únics del funcionament del programa, perquè la imatge que s'ha donat a tot el sistema era que aquestes persones resoldrien els problemes derivats de la situació de l'alumnat nouvingut.
La coordinació LIC i els assessors LIC	
PLANTEJAMENTS ORIGINARIS	DESENVOLUPAMENT
<p>Per desenvolupar el Pla hi havia prevista una superestructura formada per:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Els coordinadors territorials LIC, responsables de coordinar el programa LIC en els Serveis Territorials i depenent de la Subdirecció General. ▪ Uns 140 assessors LIC que tindrien al seu càrrec un nombre concret d'aules d'acollida. <p>Les seves funcions consistirien en:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ assessorar el professorat d'aula d'acollida. ▪ realitzar la coordinació de les aules d'acollida. ▪ tasques de formació als centres. 	<p>Com a conseqüència dels problemes de la planificació i del volum d'aules, s'estan produint distorsions significatives perquè:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ La selecció s'ha fet amb criteris poc ajustats als perfils que requeria el programa. ▪ Hi ha interferència de competències i funcions entre els assessors LIC i altres professionals, i plantejaments diversos sense coordinació en diferents àmbits de l'administració, de manera que allò que arriba als centres poden ser missatges permanentment contradictoris. ▪ La formació del professorat d'aquesta superestructura ha estat escassa i de poca utilitat pràctica.

Ningú posa en dubte que tot programa quan s'inicia té problemes, i més encara si pateix els inconvenients que hem esmentat. Tampoc es pot posar en dubte, però, que les aportacions crítiques són necessàries per reconduir els processos. És responsabilitat de tothom fer els possibles perquè la nova situació dels centres es resolgui de la manera més adequada per aconseguir els objectius de qualitat, cohesió i reconeixement dels valors de la multiculturalitat. Ens hi juguem molt.

En conclusió, cal llançar un avís sobre la situació i demanar al Departament d'Educació:

- **Molt de rigor i control** sobre el respecte als principis del programa, i fer-ho amb **urgència**. S'han d'**evitar interpretacions segregadores i poc cohesionadores** de l'aula d'acollida.
- Realitzar de cara al curs vinent **una reconsideració de l'abast del programa** en tots els seus aspectes: projectes, tutor d'acollida, personal del LIC.
- Deixar clar de **forma contundent** que l'aula d'acollida no és una proposta disgregada del centre, sinó **una concreció del projecte de centre** en el qual ha de participar tot el professorat i que ha d'afectar tota la comunitat educativa.
- La Subdirecció de Formació hauria d'iniciar de forma urgent **un programa de formació per a tot el professorat del centre amb diferents nivells** (gestió, estratègies d'intervenció, accions tutorial) que garantís a tot el professorat un coneixement sobre les realitats socioculturals i familiars dels diferents col·lectius, estratègies d'aula per treballar en la multiculturalitat, recursos i metodologies de treball en l'aula ordinària.